

ໂຮກພູມແພ້ຢ່າງແຮງ (Anaphylaxis)

ໂຮກພູມແພ້ຢ່າງແຮງແມ່ນອາການທີ່ເກີດມີປະຕິກິຣິຍາແພ້ຢ່າງຮ້າຍແຮງທີ່ອາດເຮັດໃຫ້ເປັນອັນຕະຣາຍເຖິງຊີວິດ ແລະ ຕ້ອງໄດ້ປິ່ນປົວແກ້ໄຂທາງການແພດຢ່າງສຸກເສີນ. ໂຮກພູມແພ້ຢ່າງຮ້າຍແຮງເກີດຂຶ້ນຫຼັງຈາກທີ່ໄດ້ສຳຜັດກັບສານທີ່ເຮັດໃຫ້ເກີດພູມແພ້ (ຕາມປົກກະຕິແມ່ນພົບໃນອາຫານ, ແມງໄມ້ ຫຼື ຢາ), ເຊິ່ງຄົນຜູ້ນັ້ນມີອາການແພ້ຕໍ່ສິ່ງເຫຼົ່ານັ້ນ. ບໍ່ແມ່ນວ່າໝົດທຸກຄົນທີ່ມີອາການແພ້ຈະມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ການມີໂຮກພູມແພ້ຢ່າງແຮງທີ່ກ່າວມານີ້.

**ເປັນສິ່ງສຳຄັນທີ່ເຮົາຕ້ອງຮູ້ສິ່ງທີ່ສະແດງອອກໃຫ້ເຫັນແລະອາການຂອງໂຮກພູມແພ້ຢ່າງແຮງນີ້
(It is important to know the signs and symptoms of anaphylaxis)**

ອາການຂອງໂຮກພູມແພ້ຢ່າງແຮງອາດເປັນອັນຕະຣາຍເຖິງຊີວິດແລະຮວມອາການ ຢ່າງໃດຢ່າງນຶ່ງ ຂອງອາການຂ້າງລຸ່ມນີ້:

- ຫາຍໃຈຍາກ/ສຽງຫາຍໃຈຫອບແຮງ
- ລັ້ນໃຕ້
- ມີອາການໃຕ້ໃນຮູຄໍ/ຮູຄໍຕີບ
- ປາກຍາກ ແລະ/ຫຼື ສຽງແຫບ
- ໄອຫອບຫວິດ ຫຼື ໄອບໍ່ຢຸດ
- ຮູສິກວິນຫົວບໍ່ເຊົາ ແລະ/ຫຼື ເປັນລົມ
- ໜ້າຕາຊຶດ ແລະ ລ່ອຍໝົດໂຕ (ໃນກໍຣະນີຂອງເດັກນ້ອຍ)

ໃນບາງກໍຣະນີ, ໂຮກພູມແພ້ຢ່າງແຮງແມ່ນເລີ່ມຈາກອາການແພ້ທີ່ມີອັນຕະຣາຍນ້ອຍລົງເຊັ່ນ:

- ມີອາການໃຕ້ຕາມໜ້າຕາ, ຮິມສົບ ແລະ/ຫຼື ຕາ
- ມີຕຸ່ມໂພງ ຫຼື ຕຸ່ມຄັນ ເກີດຂຶ້ນ
- ເຈັບບໍຣິເວນທ້ອງ, ຮາກ (ນີ້ແມ່ນອາການສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າແມ່ນໂຮກພູມແພ້ຢ່າງແຮງທີ່ເກີດຈາກການແພ້ແມງໄມ້)

ມີັດໄຈຫຼາຍຢ່າງທີ່ອາດເຮັດໃຫ້ເກີດປະຕິກິຣິຍາການແພ້ຮ້າຍແຮງຂຶ້ນ. ສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ອາດຮວມເຖິງ ການອອກແຮງກາຍ, ອາກາດຮ້ອນ, ເຫຼົ້າ, ແລະໃນກໍຣະນີຂອງຄົນທີ່ແພ້ອາຫານ, ປະຣິມານທີ່ກິນ ແລະ ວິທີການແຕ່ງປຸງອາຫານດັ່ງກ່າວນັ້ນ.

ການລະບຸສາເຫດຂອງໂຮກພູມແພ້ຢ່າງແຮງເປັນສິ່ງສຳຄັນ (Identifying the cause of anaphylaxis is important)

ຕາມປົກກະຕິແລ້ວ ທ່ານໝໍຂອງທ່ານຈະຖາມຄຳຖາມຫຼາຍແນວເພື່ອຊ່ວຍທູດລາຍການຊື່ຈຳພວກສ່ວນປະກອບທີ່ມີແນວໂນ້ມວ່າຈະເປັນສາເຫດເຊັ່ນ ອາຫານຕ່າງໆທີ່ກິນ ແລະ ຢາຕ່າງໆ ທີ່ໃຊ້ໃນມື້ນັ້ນ, ຫຼື ການໄດ້ສຳຜັດກັບແມງໄມ້. ວິທີການນີ້ຈະຊ່ວຍໃຫ້ແຍກອາການຢ່າງອື່ນອອກທີ່ບາງຄັ້ງອາດຈະເຮັດໃຫ້ສັບສົນວ່າແມ່ນໂຮກພູມແພ້ຢ່າງແຮງ, ເຊັ່ນ ເປັນລົມ ຫຼື ຊັກບ້າໝູ. ຖ້າສົງໄສວ່າມີອາການແພ້, ກໍອາດຈະຕ້ອງໄດ້ຕິດຕາມໂດຍການກວດເບິ່ງເພື່ອລະບຸການແພ້, ປົກກະຕິແມ່ນໂດຍການກວດເລືອດເພື່ອຫາເບິ່ງສານທີ່ເຮັດໃຫ້ເກີດພູມແພ້ສະເພາະ ເຊິ່ງເອີ້ນວ່າ IgE (ແຕ່ກ່ອນເອີ້ນກັນວ່າການກວດ RAST) ຫຼືໃຊ້ເຂັມແທງຜິວໜັງ, ເພື່ອຊ່ວຍໃນການຍັງຢືນຫຼືໄຈ້ແຍກສິ່ງທີ່ອາດຈະເປັນສິ່ງກະຕຸ້ນອອກ.

ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການກວດພູມແພ້ມີໄວ້ໃຫ້ທີ່ເວັບໄຊຂອງ ASCIA: www.allergy.org.au/patients/allergy-testing/allergy-testing

ເປັນສິ່ງສໍາຄັນທີ່ຕ້ອງຮູ້ວ່າບາງວິທີການທີ່ອ້າງວ່າສາມາດກວດເບິ່ງບັນດາພູມແພ້ຕ່າງໆ (ເຊັ່ນ ການກວດເລືອດຫາອາການແພ້ອາຫານແບບລະບຸທັນໃດ (cytotoxic), ກວດຫາການແພ້ໂດຍວິທີຜັງເຂັມໄຟຟ້າ (Vega), ກວດຄວາມອ່ອນເພັຍຂອງກ້າມເນື້ອ (kinesiology), ໃຊ້ເຕັກນິກລົບລ້າງອາການແພ້, ການກວດເບິ່ງພະຍາດໂດຍຜ່ານແກ່ນຕາດໍາ (iridology), ກວດເບິ່ງການເຕັ້ນຂອງຊີບພະຈອນ (pulse), ການລະບຸຊະນິດຂອງອາຫານແລະປັດໄຈຢ່າງອື່ນທີ່ໄປລົບກວນລະບົບພູມແພ້ໂດຍການກວດເບິ່ງຂະໜາດແລະປະລິມານຂອງເມັດເລືອດຂາວ (Alcat), ການກວດໂດຍສັກຕົວຢ່າງເລັກນ້ອຍຂອງສິ່ງທີ່ອາດເຮັດໃຫ້ແພ້ເຂົ້າໃສ່ໃນຜິວໜັງ (Rinkel's intradermal), ການກວດໂດຍການຂົ່ມຈີ້ຈຸດຕາມຕີນແລະມື (reflexology), ການວິເຄາະເສັ້ນຜົມແລະກວດເບິ່ງການແພ້ອາຫານແບບ IgG ບໍ່ໄດ້ຖືກຮັບຮອງຈາກທາງການແພດຫຼືທາງວິທະຍາສາດເພື່ອຢັ້ງຢືນສາເຫດການແພ້. ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການກວດແບບຕ່າງໆນີ້ມີໄວ້ໃຫ້ຢູ່ທີ່ເວັບໄຊຂອງ ASCIA:

www.allergy.org.au/patients/allergy-testing/unorthodox-testing-and-treatment

ການປະຕິບັດແບບມີປະສິດທິພາບກັບໂຮກພູມແພ້ຢ່າງແຮງສາມາດຊ່ວຍຊີວິດໄດ້

(Effective management of anaphylaxis saves lives)

ຖ້າທ່ານມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ການເປັນໂຮກພູມແພ້ຢ່າງແຮງ, ທ່ານຕ້ອງໄດ້ປະຕິບັດຕາມການຄວບຄຸມຂອງທ່ານພໍ່ຂອງທ່ານຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ. ສິ່ງເຫຼົ່ານັ້ນ ຮວມມີ:

- ທ່ານພໍ່ສິ່ງຕໍ່ໄປຫາແພດຊ່ຽວຊານປິ່ນປົວ ດ້ານພູມຄຸ້ມກັນ/ການແພ້*
- ການລະບຸສິ່ງໃດນຶ່ງຫຼືຫຼາຍສິ່ງທີ່ເປັນຊະນວນໃຫ້ເກີດອາການພູມແພ້ຢ່າງແຮງ - ສິ່ງດັ່ງກ່າວຮວມເຖິງປະຫວັດສະພາບຂອງຄົນເຈັບຢ່າງລະອຽດ ແລະ ການວິເຄາະພະຍາດຕິດຕາມດ້ວຍການກວດຫາການແພ້.
- ໃຫ້ການສຶກສາເລື່ອງການຫຼີກເວັ້ນສິ່ງຕ່າງໆທີ່ເປັນສິ່ງກະຕຸ້ນ - ສິ່ງນີ້ສໍາຄັນເປັນພິເສດຕໍ່ການແພ້ອາຫານຢ່າງແຮງ, ເນື່ອງຈາກວ່າການຫຼີກເວັ້ນບໍ່ກິນອາຫານຊະນິດນັ້ນແມ່ນວິທີການດຽວທີ່ຈະຫຼີກຈາກການແພ້ໄດ້. ທ່ານອາດຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບຄໍາແນະນໍາຈາກນັກໂພຊະນາການດ້ານພູມແພ້ທີ່ຊ່ຽວຊານ.
- ເຮັດແຜນການປະຕິບັດຂອງ ASCIA ສໍາລັບໂຮກພູມແພ້ຢ່າງແຮງ** - ແຜນການປະຕິບັດຂອງ ASCIA ໃຫ້ຄໍາແນະນໍາວ່າເວລາໃດຄວນໃຊ້ແລະຈະໃຊ້ເຂັມຢາສັກອັດຕະໂນມັດ ອາເດຣນາລິນ (ເອປີເນຟຣິນ) ຢ່າງໃດ.
- ໄປຫາແພດຊ່ຽວຊານຕິດຕາມການປິ່ນປົວດ້ານພູມຄຸ້ມກັນ/ການແພ້ຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງສໍາສະເລ່ຍ.

* ລາຍຊື່ຂອງແພດຊ່ຽວຊານທີ່ໃຫ້ບໍລິການປິ່ນປົວດ້ານພູມຄຸ້ມກັນແລະການແພ້ໄດ້ຂຽນໄວ້ຢູ່ໃນເວັບໄຊຂອງ ASCIA:

www.allergy.org.au/patients/allergy-and-clinical-immunology-services/how-to-locate-a-specialist

** ແຜນການປະຕິບັດຂອງ ASCIA ຕ້ອງໄດ້ຂຽນຕື່ມໂດຍທ່ານພໍ່ແລະຕ້ອງເກັບໄວ້ກັບເຂັມສັກຢາອັດຕະໂນມັດ ອາເດຣນາລິນ.

ທ່ານສາມາດ ເອົາແຜນການປະຕິບັດ ຂອງ ASCIA ສໍາລັບໂຮກພູມແພ້ຢ່າງແຮງ ໄດ້ຈາກເວັບໄຊຂອງ ASCIA:

www.allergy.org.au/health-professionals/anaphylaxis-resources/ascia-action-plan-for-anaphylaxis

ອາເດຣນາລິນແມ່ນວິທີການປິ່ນປົວອັນທໍາອິດສໍາລັບໂຮກພູມແພ້ຢ່າງແຮງ

(Adrenaline is the first line treatment for anaphylaxis)

ອາເດຣນາລິນ ເຮັດວຽກຢ່າງວ່ອງໄວໃນການຕໍາວິນອາການຂອງໂຮກພູມແພ້ຢ່າງແຮງ ແລະ ເປັນວິທີການປິ່ນປົວອັນທໍາອິດສໍາລັບໂຮກພູມແພ້ຢ່າງແຮງ. ເຂັມສັກຢາອາເດຣນາລິນປະກອບດ້ວຍ ປະລິມານຂອງອາເດຣນາລິນນຶ່ງຊຸດ, ທີ່ຈັດໄວ້ຢ່າງພໍເໝາະ ແລະໄດ້

ຖືກອອກແບບມາເພື່ອໃຫ້ຄົນທີ່ບໍ່ແມ່ນແພດໃຊ້ໄດ້, ເຊັ່ນໝູ່ເພື່ອນ, ນາຍຄຣູ, ພະນັກງານດູແລເດັກ, ພໍ່ແມ່, ຄົນທີ່ຜ່ານໄປ-ມາ ຫຼື ຄົນເຈັບເອງ (ຖ້າວ່າເຂົາເຈົ້າບໍ່ເຈັບປ່ວຍເກີນໄປທີ່ຈະເຮັດເອງໄດ້).

ເຂັມສັກຢາອັດຕະໂນມັດອາເດຣລິນ ຕ້ອງໄດ້ໃຊ້ໃນກໍລະນີທີ່ເປັນພາກສ່ວນນຶ່ງຂອງແຜນການປະຕິບັດຢ່າງລະອຽດດ້ານພູມແພ້ຢ່າງແຮງເທົ່ານັ້ນ, ເຊິ່ງຮວມເຖິງແຜນການປະຕິບັດຂອງ ASCIA ສໍາລັບໂຮກພູມແພ້ຢ່າງແຮງ ແລະ ການສຶກສາວິທີຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຕໍ່ການແພ້. ຖ້າທ່ານຫຼືລູກຂອງທ່ານໄດ້ຖືກສົ່ງຈາກແພດໃຫ້ໃຊ້ເຂັມສັກຢາອັດຕະໂນມັດອາເດຣລິນ, ເປັນສິ່ງສໍາຄັນທີ່ທ່ານຕ້ອງຮຽນແລະຝຶກໃຊ້ເຂັມສັກຢານັ້ນ, ໂດຍໃຊ້ເຄື່ອງຝຶກທຸກໆ 3-4 ເດືອນ.

ຂໍ້ມູນເພີ່ມຕື່ມ (Further Information)

ຖ້າທ່ານຕ້ອງການແຫຼ່ງຂໍ້ມູນຕ່າງໆກ່ຽວກັບໂຮກພູມແພ້ຢ່າງແຮງ (ຮວມເຖິງແຜນການປະຕິບັດຂອງ ASCIA, ບັນດາຄໍາຖາມທີ່ຄົນມັກຖາມ, ແຜນການເດີນທາງຂອງ ASCIA, ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບເຂັມສັກຢາອັດຕະໂນມັດອາເດຣລິນ, ແຫຼ່ງຝຶກອົບຮົມ ແລະ ເອກະສານ ຄູ່ມື) ກະລຸນາເຂົ້າໄປເບິ່ງເວັບໄຊຂອງ ASCIA:

www.allergy.org.au/health-professionals/anaphylaxis-resources

ການທີ່ຕົວທ່ານເອງຫຼືຄົນໃນຄອບຄົວເປັນໂຮກພູມແພ້ຢ່າງແຮງນັ້ນ ບາງເທື່ອກໍເປັນບັນຫາທີ່ທ້າທາຍຫຼາຍ. ອົງການຊ່ວຍຄົນເຈັບຂ້າງລຸ່ມນີ້ໃຫ້ຂໍ້ມູນທີ່ເປັນປະໂຫຍດແລະໃຫ້ການອຸ້ມອຸ່ມແກ່ຜູ້ທີ່ມີບັນຫານີ້:

- ອົງການຊ່ວຍຜູ້ທີ່ເປັນພູມແພ້ & ເປັນໂຮກພູມແພ້ຢ່າງແຮງ ແຫ່ງອອສເຕຣເລຍ www.allergyfacts.org.au
- ອົງການຊ່ວຍຜູ້ທີ່ເປັນພູມແພ້ແຫ່ງ ນິວຊີແລນ www.allergy.org.nz

© ASCIA 2018

ASCIA ແມ່ນອົງການທີ່ເປັນຈຸດຮວມສູນວິຊາການຂອງແພດຊ່ວຍຊານດ້ານການປິ່ນປົວກ່ຽວກັບພູມຄຸ້ມກັນ/ການແພ້ ໃນປະເທດອອສເຕຣເລຍແລະນິວຊີແລນ

ເວັບໄຊ: www.allergy.org.au

ອີເມວ: info@allergy.org.au

ທີ່ຢູ່ທາງໄປສະນີ: PO Box 450 Balgowlah NSW 2093 Australia

ຄໍາປະຕິເສດ

ເອກະສານນີ້ໄດ້ຂຽນຂຶ້ນແລະໄດ້ຮັບການທົບທວນເນື້ອໃນຈາກກຸ່ມສະມາຊິກຂອງອົງການ ASCIA ແລະໄດ້ອີງໃສ່ຄວາມຄິດເຫັນຂອງຜູ້ຊ່ຽວຊານແລະອົງຕາມບົດຂຽນວິເຄາະທີ່ພິມເຜີຍແພ່ຕາມທີ່ມີໄວ້ໃຫ້ໃນເວລາທີ່ເຮັດການທົບທວນນີ້. ຂໍ້ມູນທີ່ຂຽນໄວ້ໃນເອກະສານນີ້ບໍ່ໄດ້ອີງໃສ່ເຈດຕະນາວ່າໃຫ້ໃຊ້ທົດແທນຄໍາແນະນໍາຂອງແພດແລະຖ້າທ່ານມີຄໍາຖາມໃດໆກ່ຽວກັບການວິນິດໄສຫຼືການປິ່ນປົວ ທ່ານຕ້ອງໄດ້ຖາມກັບທ່ານໝໍໂດຍກົງ. ການຂຽນເອກະສານນີ້ບໍ່ໄດ້ຮັບການອຸປະຖໍາໂດຍແຫຼ່ງການຄ້າໃດໆແລະບໍ່ໄດ້ຮັບອິດທິພົນການຊີ້ນໍາຈາກອົງການການຄ້າໃດໆ.

ເນື້ອໃນເອກະສານໄດ້ຮັບການທົບທວນ ໃນເດືອນພຶດສະພາ 2018